

**Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Ūkio plėtros departamento direktoriaus
Osvaldo Šmito kalba
Baltijos Asamblėjos Ekonomikos, energetikos ir inovacijų komiteto posėdyje**

2015 m. sausio 30 d.

Vilnius

Gerbiamoji Baltijos Asamblėjos prezidentė,
gerbiamasis Komiteto pirmininke,
gerbiamieji Estijos ir Latvijos parlamentų nariai,
gerbiamieji ministrai, viceministrai,
ponios ir ponai,

kaip jau ne kartą buvo minėta šiandien, Baltijos valstybių partnerystė yra ir tikslinga, ir būtina, atsižvelgiant į jų vidaus rinkas, gamtinius ir žmogiškuosius išteklius bei kylančius geopolitinius iššūkius.

Apžvelgdamas Baltijos Asamblėjos iškeltus ekonominio bendradarbiavimo tikslus, norėčiau pastebėti, kad Baltijos valstybės turi atrasti sritis, kur galėtų suvienyti jėgas siekdamos sėkmingai skatinti investicijas Baltijos regione. Nors Baltijos valstybės konkuruoja tarpusavyje dėl tiesioginių užsienio investicijų, jos taip pat sėkmingai gali sukurti bendrą tarptautinį Baltijos valstybių investavimo interneto puslapį. Tai galėtų apimti kryptingą reklamą, žurnalistinių straipsnių pateikimą ir panašiai. Kitų investicijų pritraukimo būdų, pvz., investicijų generavimo, investicinių paslaugų taikymo, galėtų būti imamasi kiekvienoje šalyje individualiai.

Visas tris Baltijos valstybes sieja ilgalaikiai prekybiniai ir ekonominiai ryšiai, todėl neabejotina, kad bet kurios iš šių trijų valstybių ekonominės problemos gali neigiamai paveikti ir kitas Baltijos valstybes, o vieno iš regioninių partnerių laimėjimai didina ir kaimyninių šalių konkurencingumą. Nepaisant to, kad Baltijos valstybių verslo įmonės neišvengiamai konkuruoja tarpusavyje dėl eksporto rinkų, kuo efektyvesnio uostų panaudojimo ir panašiai, koordinuojant tam tikrus ekonominio bendradarbiavimo veiksmus tarp valstybių, būtų sudarytos sąlygos didinti Baltijos valstybių, kaip eksporto ir importo rinkų, žinomumą pasaulyje, ypač tolimose rinkose.

Pastebime teigiamų pokyčių stiprinant bendradarbiavimą turizmo srityje. Rengiami ir užsienio turizmo agentūroms pristatomi bendri Baltijos valstybių turizmo produktai, kurie pritraukia į regioną daugiau užsienio turistų ir taip didina Baltijos valstybių žinomumą. Kalbėdamas apie galimą bendrą ilgalaikę 2014–2020 metų Baltijos turizmo strategiją kaip regioninės specializacijos ir bendradarbiavimo turizmo srityje pagrindą, norėčiau pabrėžti, kad ji galėtų būti svarstoma trijų Baltijos šalių jungtinio turizmo komiteto posėdyje. Preliminarus trijų valstybių susitikimų planas yra toks: šių metų balandžio mėnesį – Estijoje, rugsėjo mėnesį – Latvijoje ir gruodžio mėnesį – Lietuvoje. Datos bus derinamos vėliau, atsižvelgiant į visus renginius ir galimybes.

Atsižvelgiant į pastaraisiais mėnesiais susiklosčiusią geopolitinę padėtį ir į tai, kad istoriškai Baltijos valstybės plėtojo intensyvius prekybinius santykius su kaimynine Rusija, aktyvesnis Baltijos valstybių bendros pozicijos rengimo koordinavimas, šiuo klausimu palaikant ryšius su Europos Sąjungos institucijomis, būtų sveikintinas.

Kaip posėdžio atidaryme minėjo ūkio viceministras, viena iš konkrečių bendrų priemonių, skatinančių Baltijos valstybių užimtumo ir ekonomikos konkurencingumo augimą, yra Baltijos inovacijų fondas, apie kurį ir norėčiau plačiau pakalbėti.

Baltijos inovacijų fondas – tai investicinis fondas, skirtas trijų Baltijos valstybių (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) rizikos kapitalo rinkų vystymuisi skatinti. Fondo investicijos orientuotos į Baltijos regione veikiančias didelį augimo potencialą turinčias įmones, kuriose dirba iki 500 darbuotojų. Tai yra išskirtinis, pirmasis toks fondo, valdomo Europos investicijų fondo (EIF), pavyzdys Europoje, kai, glaudžiai bendradarbiaujant trimis Baltijos valstybėms ir EIF, sukurtas 100 mln. eurų fondas – Baltijos inovacijų fondas.

Fondo steigimo sutartis, kurioje buvo numatyta Baltijos inovacijų fondo investavimo strategija, buvo pasirašyta 2012 m. rugsėjo mėn. Vilniuje, o Fondo investavimo laikotarpis prasidėjo 2013 m. sausio 1 d. Kiekviena Baltijos valstybė yra įsipareigojusi investuoti po 20 mln. eurų, o EIF investuoja likusią – 40 proc. – Fondo lėšų dalį. Prie Fondo veiklos gali prisidėti ir privatūs investuotojai, pvz., pensijų fondai, veikiantys Baltijos šalyse. Fondo investicijos yra nukreiptos į:

- rizikos kapitalo fondus, investuojančius į ankstyvos ir augimo stadijos įmones;
- mezanino fondus, investuojančius į Baltijos regione veikiančias įmones;
- įmones nuo jų ankstyvosios iki augimo stadijos, investuojant kartu su verslo angelais ir instituciniais investuotojais;
- kitas novatoriškas priemones, jeigu nustatytos tinkamos kokybės investavimo galimybės.

Baltijos inovacijų fondas veikia kaip pagrindinis investuotojas (angl. *cornerstone investor*) į privataus kapitalo fondus, o tai leidžia fondų valdytojams į fondus daug lengviau pritraukti kitus institucinius ir privačius investuotojus. Pavyzdžiui, vienas iš rizikos kapitalo fondų „BaltCap Private Equity Fund II“ pritraukė nemažą dalį pensijų fondų valdytojų investicijų. Lietuvos gyventojai pensijų fonduose yra sukaukę apie 1,4 mlrd. eurų, bet tai tik vienas pirmųjų atvejų, kai žymesnė pensijų fonduose sukauptų lėšų suma grįžta ir taip prisidedama prie ekonomikos vystymosi.

Apibendrinami galime teigti, kad Baltijos inovacijų fondo dėka šiandien sėkmingai plėtojama investicinė veikla, didinamas augančių Baltijos valstybių bendrovių konkurencingumas ir internacionalizacija, kuriamos pridėtinės vertės darbo vietos ir skatinama žinių ekonomika Baltijos valstybėse.